

राष्ट्रीय सेवा योजना

सन २०२३-२४ या वर्षासाठी स्वयंनिर्वाहित
रा.से.यो. विद्यार्थी संख्या विद्यापीठनिहाय
मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: रासेयो-२०२३/प्र.क्र.१०१/साशि-७

मंत्रालय विस्तार भवन, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मुंबई -४०० ०३२

दिनांक: १७ मे, २०२३.

वाचा :

भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रिडा मंत्रालय, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली यांचे अ.शा. पत्र क्र.G-२००११/२/२०२३-NSS, दिनांक- १७.०४.२०२३.

प्रस्तावना :

राष्ट्रीय सेवा योजना ही १००% केंद्र हिस्सा योजना असून, दरवर्षी केंद्र शासनाकडून महाराष्ट्र राज्यास राष्ट्रीय सेवा योजनेअंतर्गत नियमित उपक्रम आणि विशेष शिबीर या दोन उपक्रमांसाठी, तसेच प्रवर्गनिहाय- अनुसूचित जाती-११.८ टक्के, अनुसूचित जमाती-९.४ टक्के व इतर प्रवर्गासाठी-७८.८ टक्के याप्रमाणे विभागणी करून विद्यार्थी संख्या मंजूर करण्यात येते. स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्या मंजूरीची टक्केवारी ही शासन अनुदानित विद्यार्थी संख्येच्या किमान २०% प्रमाणात असून, कमाल स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्या त्याहून अधिक असू शकते.

सन २०२३-२४ मध्ये रासेयो संलग्नता व विद्यार्थी संख्या मान्यतेसाठी नवीन विद्यापीठाचा प्रस्ताव, तसेच वाढीव विद्यार्थी संख्येचे प्रस्ताव प्राप्त झाले असून, त्यांना इतर विद्यापीठातील मंजूर पण मागील वर्षात वितरित विद्यार्थी संख्येपेक्षा प्रत्यक्ष नोंदणी विद्यार्थी संख्या कमी असलेल्या विद्यार्थी संख्येतून विद्यार्थी संख्या मंजूर करून, त्यानुसार राज्यासाठी एकूण १,६२,००० स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्या विद्यापीठ/संचालनालय/संस्थानिहाय वाटप करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केल्याप्रमाणे, सन २०२३-२४ मध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेसाठी, नियमित उपक्रम विद्यार्थी संख्या- अनुसूचित जाती-१९,११६ , अनुसूचित जमाती-१५,२२८ व इतर प्रवर्गासाठी-१,२७,६५६ याप्रमाणे प्रवर्गनिहाय विभागणी करून, एकूण नियमित उपक्रमासाठी १,६२,००० आणि विशेष शिबिर साठी (नियमित उपक्रमाकरिता मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या ५० टक्के प्रमाणात) ८१,००० इतकी विद्यार्थी संख्या मंजूर करण्यात येत असून, त्याचे वाटप पुढील तक्त्यात विद्यापीठ/संचालनालय/संस्थानिहाय त्यांच्या नावासमोर दर्शविल्यानुसार मान्यता देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	विद्यापीठाचे/ संचालनालयाचे / संस्थेचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
१	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे	१६,५००	१,९४७	१,५५२	१३,००१	८,२५०
२	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	१३,५००	१,५९३	१,२७०	१०,६३७	६,७५०

अ. क्र.	विद्यापीठाचे/ संचालनालयाचे / संस्थेचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
३	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद	३,५००	४१३	३३०	२,७५७	१,७५०
४	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालय, पुणे (+ २ स्तर)	१००	१२	९	७९	५०
५	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	६,०००	७०८	५६५	४,७२७	३,०००
६	संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती	१,५००	१७७	१४२	१,१८१	७५०
७	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर	१०,९००	१,२८६	१,०२४	८,५९०	५,४५०
८	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव	३,०००	३५४	२८३	२,३६३	१,५००
९	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	७,८००	९२०	७३३	६,१४७	३,९००
१०	श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
११	व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
१२	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर	५००	५९	४७	३९४	२५०
१३	गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली	३,५००	४१३	३३०	२,७५७	१,७५०
१४	महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक	१००	१२	९	७९	५०
१५	महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहमदनगर	१,३००	१५४	१२२	१,०२४	६५०
१६	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी	३००	३५	२८	२३७	१५०
१७	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला	१००	१२	९	७९	५०
१८	भारती विद्यापीठ विश्वविद्यालय, पुणे	१,०००	११८	९४	७८८	५००

अ. क्र.	विद्यापीठाचे/ संचालनालयाचे / संस्थेचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
१९	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	३,५००	४१३	३३०	२,७५७	१,७५०
२०	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ, दापोली, जि.रत्नागिरी	५००	५९	४७	३९४	२५०
२१	महाराष्ट्र पशू व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर	१००	१२	९	७९	५०
२२	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि.रायगड	५,०००	५९०	४७२	३,९३८	२,५००
२३	तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई	७५,६००	८,९२०	७,१०६	५९,५७४	३७,८००
२४	कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक, जि. नागपूर	१,०००	११८	९४	७८८	५००
२५	महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालय, वर्धा	१००	१२	९	७९	५०
२६	प्रगत तंत्रज्ञान संरक्षण संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१००	१२	९	७९	५०
२७	गोखले राज्यशास्त्र आणि अर्थशास्त्र संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१००	१२	९	७९	५०
२८	हैद्राबाद (सिंध) नॅशनल कॉलेजिएट विद्यापीठ, मुंबई	२००	२४	१८	१५८	१००
२९	डॉ. होमी भाभा राज्य विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
३०	टिळक महाराष्ट्र अभिमत विद्यापीठ, पुणे	२००	२४	१८	१५८	१००
३१	कृष्णा वैद्यकीय विज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ) कराड	२००	२४	१८	१५८	१००
३२	डी.वाय.पाटील अभिमत विद्यापीठ, नवी मुंबई	३००	३४	२८	२३८	१५०
३३	डी.वाय.पाटील अभिमत विद्यापीठ, कोल्हापूर	४००	४७	३८	३१५	२००
३४	प्रवरा वैद्यकीय विज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ), लोणी, जि.अहमदनगर	५००	५९	४७	३९४	२५०

अ. क्र.	विद्यापीठाचे/ संचालनालयाचे / संस्थेचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गानिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
३५	संजय घोडावत विद्यापीठ, कोल्हापूर	३००	३४	२८	२३८	१५०
३६	एमजीएम आरोग्य विज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ), नवी मुंबई	५००	५९	४७	३९४	२५०
३७	संदिप विद्यापीठ, नाशिक	१००	१२	९	७९	५०
३८	विश्वकर्मा विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
३९	नरसी मोनजी व्यवस्थापन अभ्यास संस्था (अभिमत विद्यापीठ), मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
४०	महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ, नागपूर	१००	१२	९	७९	५०
४१	जी.एच.रायसोनी विद्यापीठ, अमरावती	१००	१२	९	७९	५०
४२	श्री बालाजी विद्यापीठ, पुणे	२००	२४	१८	१५८	१००
४३	अजिंक्य डी वाय पाटील विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
४४	एमजीएम विद्यापीठ, औरंगाबाद	१,०००	११६	९७	७८७	५००
४५	भारतीय माहिती तंत्रज्ञान संस्था, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
४६	छत्रपती शिवाजी महाराज विद्यापीठ, पनवेल, नवी मुंबई	३००	३४	२९	२३७	१५०
४७	रसायन तंत्रज्ञान संस्था अभिमत विद्यापीठ, माटुंगा, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
४८	डेक्कन कॉलेज पदव्युत्तर व संशोधन संस्था अभिमत विद्यापीठ, पुणे	१००	१४	९	७७	५०
४९	सोमय्या विद्याविहार विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	१०	७८	५०
५०	डी वाय पाटील विद्यापीठ, अंबी, पुणे	३००	३४	२८	२३८	१५०
५१	एमआयटी आर्ट, डीझाईन व टेक्नॉलॉजी विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
५२	डॉ. विश्वनाथ कराड एमआयटी विश्वशांती विद्यापीठ, पुणे	५००	६०	४६	३९४	२५०
५३	केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
	एकूण	१,६२,०००	१९,११६	१५,२२८	१,२७,६५६	८१,०००

तथापि, सदर विद्यार्थी संख्या स्वयंनिर्वाहित एकक अंतर्गत असल्यामुळे, या विद्यार्थी संख्येस केंद्र शासन अथवा राज्य शासन यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारचे अनुदान प्राप्त होणार नाही. या संदर्भात शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१०/(१३२/२०१०)/साशि-७, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२, दिनांक ९ डिसेंबर, २०१० अन्वये सविस्तर सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. या विद्यार्थी संख्येसाठी विद्यापीठ/संचालनालय/संस्था यांच्याकडे जमा होणाऱ्या शुल्कातून अथवा सर्वसाधारण निधीतून विद्यापीठ/संचालनालय यांनी आपल्या स्तरावर अनुदानाचे वाटप करावयाचे आहे.

प्रत्येक विद्यापीठ/संचालनालय/संस्था यांनी त्यांना वाटप केलेल्या विद्यार्थी संख्येचे, त्यांच्या संलग्न/अंतर्गत असलेल्या सर्व महाविद्यालयांना प्रवर्गनिहाय वाटप करून त्याची प्रत शासनास पाठवावी व प्रत्यक्षात नोंदविलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२३ पर्यंत कळवावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०५१७१३०२१८७००८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अशोक शंकर मांडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण), मंत्रालय, मुंबई
६. उप सचिव, भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रिडा मंत्रालय, युवा कार्यक्रम विभाग, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली
७. क्षेत्रीय संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना क्षेत्रीय संचालनालय (महाराष्ट्र व गोवा राज्य), पुणे
८. कुलसचिव, सर्व संबंधित विद्यापीठे/संस्था
९. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे
१०. संचालक, (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) शिक्षण आयुक्तालय, पुणे (+२ स्तर)
११. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई
१२. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई
१३. कार्यक्रम समन्वयक तथा संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना, सर्व विद्यापीठे/संचालनालये/संस्था
१४. निवडनस्ती, साशि-७.